

TOMÀS ESCUDER

Recompte de dies

7 D'AGOST DE 2021 (AL MAS)

«Introibo ad altare Dei», i poc més o menys ací acabà la meua lectura de l'*Ulisses* de James Joyce.

Aquesta frase, recta i prometedora, la diu Buck Molligan als inicis d'un llibre que molta gent s'ha entestat a acabar. Jo no. No he pogut amb ell. Però la imatge m'ha acompanyat com una introducció a la literatura. Per alguna cosa calia començar!

17 D'AGOST (AL MAS)

Com que no és tan intensa la calor faig una eixida de dues hores i mitja d'anada i tornada a la Barona on em fien per un tallat que m'he pres, i que pagaré aquesta setmana vinent quan hi tornarem Pep i jo a dinar.

Tenim aquests dies un cel que podria ser el que pintà Giotto, sense àngels però. Mire de llegir molt. Altrament, quina possibilitat tinc de parlar del món i el que hi sura? No de la banalitat del quotidià sinó dels corrents i idees que ens marquen a

Tomàs Escuder Palau (Castelló de la Plana, 1946) és escriptor i traductor. Col·labora habitualment en mitjans com *Diari La Veu*. Autor d'obres sobre cultura popular, llibres de viatges i biografies. Entre altres, ha publicat *Mònica Oltra o el compromís* (Lletra Impresa, 2020). Passa bona part del seu temps en un mas de la Plana Alta, al terme de Vilafamés, amb Penya-golosa al fons

tots. Més enllà de l'esdevenir polític, social... Els llibres m'aporten aquest punt de reflexió i estímul ara en estiu, quan el contacte amb amics és mínim.

Fer una república veneciana al Cap i Casal? Fou la capital del Vèneto la que, entre molts altres mèrits va defensar el cristianisme enfront del món musulmà, i més. Contra els turcs otomans. Però sempre va aconseguir que en un racó amagat i llunyà de l'Adriàtic, s'imposara l'economia, la riquesa i el benestar sobre la guerra. La seua experiència de segles mantenint aquesta actitud de privilegiar el comerç i el pacte sobre les baralles, s'ha mantingut fins a tal extrem que ara, en la postmodernitat que tenim a sobre, els xinesos, és a dir Orient, el llunyà, encara tria aquesta regió i el seu port o el de Trieste, si voleu, com un punt d'entrada important a Europa.

València, situada en un cert extrem, però amb un port molt important, de primera categoria, en el Mediterrani occidental i punt de contacte entre mons distants però necessaris, podria mirar-se en Venècia i actuar segons els prínceps i ducs van fer. Només passa, però, que tenim un problema. I no menor. Mentre que Trieste o la capital del Vèneto gaudien d'autonomia per a fer allò que els interessara, nosaltres, és a dir, València, no mana ni disposa com voldria sobre el seu port. Perquè no ens pertany. Aquesta important infraestructura portuària és propietat de l'organisme de l'Autoritat Portuària estatal. És a dir: d'Espanya.

Crear una república autònoma i independent que poguera tractar directament amb aquells poders que ens interessa tenir com amics, és purament impossible. Un fracàs més.

18 D'AGOST (AL MAS)

Una nova preocupació: fa quasi tres dies que no faig de ventre. Al matí m'he pres una infusió laxativa i un laxant pediàtric que no em fa efecte, però. Espere que no passe a més.

Continue traduint Louise Michel, que resulta més complicada del que pensava. En tot cas, aquest text que és un discurs que ella feia arreu de França, supose que li serviria de guia i que la paraula viva i directa compensava una escriptura sincopada, sense punts ni comes i sense utilitzar conjuncions, ni copulatives, adversatives... Caldrà revisar molt el text traduït.

A través d'un petit llibre d'històries de família estic descobrint una intrahistòria de tres països: Alemanya, Itàlia i Àustria. I la lectura, quasi acabada, es pot resumir d'aquesta manera: els moviments d'extrema dreta, clarament feixistes, són encara molt forts i potents. La qual cosa justifica el Parlament Europeu dominat per la dreta. En les entrevistes del llibre es fa al·lusió a la política austríaca i es pot cons-

tatar que l'esquerra com a partit no existeix. I que més a l'esquerra d'una socialdemocràcia tèbia, no hi ha res. Si es mira amb una mica de deteniment la situació fa por. I ja puc estar content si ací tenim una certa esquerra prou forta. La situació no pinta agradable en aquest sentit.

Efecte del laxant avui des de mitja vesprada. He buidat 4 bossetes de l'estoma. El que no havia eixit els dies passats. Em tranquil·litza. Començava a veure'm novament a l'hospital!

Tot el camp va d'estiu i això posa sobre el paisatge un punt d'excessiva duresa i les coses semblen tenir com un cansament i desgana terrible.

19 D'AGOST (AL MAS)

No he eixit a caminar de matí i ho faig a la vesprada amb amenaça forta de tronada que s'ha manifestat sobre les 7. Ha fet que rajara aigua a la cisterna i no ha pedregat. Tot el món content.

20 D'AGOST (AL MAS)

Quina diferència hi deu haver entre la forma com jo veig avui el paisatge que envolta el mas i la que podia tenir el tio Julián, l'antic propietari. Segurament ell tenia un major coneixement de la nomenclatura però també de les interaccions entre els diferents components del paisatge. Cosa que jo, segurament, no capte de la mateixa forma. Els diferents nivells de comprensió varien en funció de la nostra cultura personal. Per tant, jo tinc una imatge més culta i ell més primitiva. Aquesta darrera sense cap connotació negativa. L'ordre del tio Julián seria un anterior a una lògica racional? Fins a quin punt la ideologia religiosa, catòlica, hi era present? En la meua visió, certament, poc. I quin ordre veig jo? El científic. Que considerem la forma més habitual de mirar el món els occidentals. Tot i que supose que els erudits em podrien contradir.

21 D'AGOST (AL MAS)

La gent fa vacances, i colguem amb alegria festes..., mentre la barbàrie domina una part del món. L'Afganistan s'ha convertit en un exemple de moltes desgràcies i totes punyents.

El descobriment des de fa uns pocs anys de les cultures orientals, la xinesa principalment, però també la japonesa i la índia després. I les seues manifestacions, bàsicament en la vessant religiosa amb el budisme, el confucianisme... Haver-ho fet ens dona ara una visió més àmplia. Certament des dels poders colonials ja en

teníem, de coneixement. Però no la ciutadania, les societats. Clar, era el poder el que necessitava les ferramentes mentals per a continuar mantenint la gran idea del colonialisme. És a partir de l'anomenada «guerra de l'opi» quan l'Orient llunyà entra en la història occidental de manera clara. Ja seria l'inici de la situació actual, crec jo. Canviant la Gran Bretanya pels Estats Units.

23 D'AGOST (AL MAS)

Tornant avui de la caminada matutina em topete amb Jaime el pastor fill de Miquel, conegut des de fa anys. Duia un ramat de vaques, ells no en diuen mai bous, i ens hem posat a xerrar. És interessant la visió que té sobre el territori i els animals. Lògicament em sorprèn perquè jo no soc pastor. La divisió del camp en espais aptes o no per a pasturar és tot un sistema que suposa la base d'un component econòmic del territori. Lloguen trossos i parcel·les que queden inclosos dins els «quartos». El mateix terme queda igualment dividit per als diferents tipus de bestiar: ovelles, vaques. No s'ha queixat de la covid perquè ha pogut treure els animals a pasturar. I em feia notar que no estan flagues. Jaime, si algú ho pot pensar, no viu només pendent del seu ramat: parla d'aplicacions de mòbil o de sistemes de predicció de l'oratge amb naturalitat. Ha estat una conversa d'allò més instructiva i agradable.

Han aparegut els primers abellerols. Tot un senyal i una delícia.

24 D'AGOST (AL MAS)

Es parla de l'Afganistan com un tot, com un estat a l'estil europeu, occidental. I això no és veritat.

26 D'AGOST (AL MAS)

Avui he fet diverses imprudències. He tirat cap al tossal de Gaidó per un camí, després per una senda i finalment muntanya amunt pel rocam calcari. Volia arribar dalt de tot. M'he quedat a pocs metres. Però he comprovat que ja no soc el jove dels trenta anys ni el major dels seixanta, el que era abans del càncer. Que ara veig que m'ha deixat tocat. Primer per les pulsacions del cor i després per l'equilibri, que he perdut. Jo no el tenia, aquest desequilibri corporal. I avui he notat que pujant pel roquer havia d'agafar-me a les plantes o a la mateixa roca perquè em fallava l'equilibri. Ha estat imprudent pujar més. En un punt he fet un salt amb els dos peus i a punt he estat de caure de cul. Diverses vegades he ensopegat i de poc que no he anat rodolant muntanya avall. He sigut conscient que em podia venir algun ensurt. Sí, he estat imprudent. Constatada la pèrdua d'elasticitat i equilibri. Ai! *Où sont les neiges d'antan?* Que diria François Villon.

27 D'AGOST (AL MAS)

Ahir va venir Pep a dinar i vam acabar a la Montalba. Paella de caragols, que a ell li entusiasmen, entrants de primera, amanida i bones postres, una mena de *Kuchen* alemany. A la nit només he menjat un iogurt i una tallada de meló.

Ahir a Kabul, on alguns afganesos mirem de fugir de l'arribada dels talibans, hi va haver dos atemptats mortífers (més de setanta morts) provocats per una branca de l'ISIS grup radical musulmà. És a dir que, com passa en aquesta època, són les mateixes faccions religioses, d'una religió monoteista, les que provoquen dolor. Els xiïtes contra els sunnites. Com nosaltres entre catòlics i protestants fa cinc-cents anys. Però més mortífers encara, perquè les armes són més potents. L'emboïllament d'aquesta Àsia central és considerable. Els grans actors: la Xina, Rússia, l'Índia i de passada, però amb força igualment, els Estats Units i Europa treuen el seu benefici d'una manera o altra. Les poblacions de l'Afganistan, l'Iraq, el Pakistan i algunes antigues repúbliques soviètiques en pateixen les conseqüències. I no sembla que la cosa millorarà gaire a curt termini.

Parlant amb Mohamed, del camp de refugiats de Tinduf, recorde que em va dir:

— Mira, vosaltres protesteu, els occidentals, perquè molts fets ja no corresponen als vostres criteris immediats. Però no podeu oblidar que les lleis que regeixen la geopolítica mundial les heu fet vosaltres.

— Es pot fer alguna cosa?, vaig preguntar.

— Tu creus que depèn dels pobles que sofreixen els drames?

— Home...

— La nostra posició, la dels desafortunats, és resistir. No tenim altra alternativa. Els pobres sabem fer-ho, això..

No em quedà cap altre remei que assentir. Però el dolor m'acompanya. Em calen bons mapes per a poder comprovar millor com va i anirà el conflicte. Mapes de llengües, d'ètnies, de religió i de recursos naturals. És un aspecte que trobe a faltar, això d'una bona cartografia a l'abast. El conjunt pot explicar un poc millor el que passa.

Per a la majoria de la gent la calor d'estiu és només una anècdota que serveix d'excusa per a tenir aire condicionat o anar a la platja. Del valor que té aquest temps per al camp no en parla ningú.

Lògic: tot ho tenim al supermercat.

28 D'AGOST (AL MAS)

Segon dia que note la soledat del mas. Amb una mescla de plaer i efecte solitari. Haver passat en pocs dies d'unes deu persones a trobar-me jo tot sol és un canvi.

El fet de tenir el cotxe de Balma, que sembla que me'l deixarà tot el mes segons em va dir, fa possible que passe ací tot setembre. Baixant només a les activitats obligades com les dues visites a l'hospital i els dies, a partir del 6, que em trobaré amb Estrella a Conca si tot continua com hem planejat. Mentrestant, m'adaptaré a poc a poc. De moment continua la calor tot i que ja donen uns dies de pluja amb tronades a partir de demà. Encara fa bon viure ací.

Què en sé jo, de Cracòvia ? Per no dir de Wuhan...

29 D'AGOST (AL MAS)

Avui em visita per sorpresa G. que baixava de Xodos.

Com a poble em dol la notícia que em donen sobre la desaparició del Centre Excursionista de València. Quina desgràcia! Un país que permet una cosa així n'és un que no es té en estima. I, a partir d'ací tota la resta. Això mirant a casa. A fora: la retirada de l'Afganistan és un fracàs més de l'imperialisme occidental prepotent i salvatge que no cau del burro. Encara no comprèn, i ací rau el fracàs, que altres societats tenen valors diferents i no funcionen amb els nostres criteris. Els poders angloamericans i el seu esperit, que dominen majoritàriament el discurs occidental, tenen tal prepotència que són incapaços de mirar i actuar altrament. Sempre han pogut guanyar en termes econòmics. Però el seu discurs ara no és l'únic, la competència és gran i per això caldrà que accepten, de grat o per força, una manera de fer política i geopolítica diferent. No ho entenen i la caiguda de l'Afganistan dona força als poders emergents Rússia, la Xina, el món islàmic, Turquia.

I mentrestant, no deixen de produir dolor i misèries.

30 D'AGOST (AL MAS)

Avui a l'anar a comprar al poble em trobe amb l'agradable sorpresa que una caixera m'identifica com traductor i escriptor. Diu que m'ha vist a la televisió. Li pregunte si escriu i contesta, com sol fer la gent quan els preguntes sobre aquest punt, que «per a mi només».

Acabat el volumet *Prise de possession* de Louise Michel. Un text que consulte ha estat el d'internet i veig que no és fidel amb l'original de l'edició en paper de Jean-Paul Rocher Éditeur. És un text difícil i em caldrà donar-li moltes voltes per a fer-lo un de comprensible. Hauré de construir un treball de recomposició perquè tal com el va deixar ella és quasi intraduïble pel fet de ser, més que un text escrit, una mena d'esborrany per a convertir-lo en allò que és: una conferència. A aquesta

circumstància, cal afegir-hi el caràcter i la forma d'expressió que devia tenir aquesta dona: impulsiva i a glopades, arrauxada i metafòrica, llegida, i volent ser popular, didàctica i alliçonadora popular, dèspota il·lustrada i visionària.

31 D'AGOST (AL MAS)

Avui he tingut dos contactes. Ser-hi sol al mas no vol dir solitud com la gent pot pensar. Només cal acostar-se a un poble, jo, a Vilafamés, per a tenir relació personal. Ruth, la caixera de Consum i jo hem intercanviat els telèfons. Em fa molt de goig i sembla que a ella també perquè en cap moment ha dubtat a facilitar el contacte quan li he dit que podríem quedar. Em passa el seu telèfon i em diu que té dues filles i que s'ho ha de fer venir bé. Li confirme que jo no tinc problema. M'ha de telefonar. I ha passat un xicot en bicicleta que em demana si li puc omplir una cantimplora d'aigua. M'ha fet venir al cap un temps primitiu.

Fent la primera traducció del text de Louise Michel tenia la sensació de fer-ho malament, de produir un text totalment desproveït de sentit i cohesió. Amb una lectura posterior veig que no. Que té coherència i es pot llegir.

1 DE SETEMBRE (AL MAS)

Som al mes Fructidor, el tercer de l'estació de l'estiu segons el calendari de la República francesa. Però res no ho diria: aquesta darrera setmana no ha deixat de ploure ni un sol dia. I la temperatura, ara mateix, a les sis de la vesprada, és de 20 graus, però amb vent. I tot el cel amb capa grisa des del matí. M'ha plogut un poc, mentre caminava.

2 DE SETEMBRE (AL MAS)

Havia de ploure a bots i barrals segons la predicció. Certament des de les 10 de la nit a les 12 va caure una bona arruixada. Però sense crear problemes com sí que ha provocat a Alcanar o a Vinaròs. Nit a l'expectativa. De llamps n'hi ha hagut des de les 7 fins a les 2 de la matinada i quan ja dormia un m'ha desvetllat. El matí per contra, lluminós. Ja tot ha passat, els bancals s'han afartat i tenen tot de tolls, i els barrancs porten aigua. No ha fet maleses però. No ací. Amb l'aigua, en una part del camí he vist més de vint gripaus xafats per cotxes. Per què n'hi havia tants en eixe indret? Arreu hi ha els cucs de cent potes que ara es reproduïxen segons es pot comprovar. Camp i mas noten la pluja caiguda. Tot mullat i tendre, que amb el sol, es posa resplendent.

3 DE SETEMBRE (AL MAS)

Avui baixada a Castelló perquè tenia visita a l'hospital pel tema de l'estoma. Operar és complicat i només es faria en cas de complicacions. Potser que una vegada se me n'isca el budell. No és habitual, em diuen. I si passa he de mirar de reintroduir-lo jo per mi mateix. I si no puc, a urgències. Puc dur la faixa. I avant! Si apareix una complicació l'encararem i punt.

M'havia deixat el telèfon al mas i he hagut d'improvisar. També es pot viure sense ell.

5 DE SETEMBRE (AL MAS)

Encara som en l'estiu astronòmic, però no en el meteorològic. Ja tenim temps de tardor. Avui de matí boira pel Desert i la Balaguera, i nuvolades baixes al mas. I tot humit. Les temperatures però es mantenen prou altes encara. Entre els 25 i 27 graus.

Ximo Puig té una presència estatal quasi com la que tenien els del PP. Després-demà mantindrà una reunió a la Generalitat de València amb Pere Aragonés. Està fent de pont entre l'Estat i les comunitats autònomes. Té cada vegada un paper més assenyat i una mica més, només un pessic, més rellevant a dins l'estat. Que això servisca per a alguna cosa al País Valencià encara no ho tinc gens clar.

Passada la tronada de l'Afganistan per l'avanç dels talibans, ara ve que totes les potències volen contactar amb ells. La UE es llança avant. L'Orient mitjà i l'Àsia central tenen un paper important per a l'equilibri. No sols regional sinó global. Perquè els conflictes allà repercuteixen arreu. Els gegants preparen les estratègies (la Xina, els EUA, UE) i també els poders regionals (Turquia, Rússia, l'Índia, l'Iran) i no és cap broma perquè el que s'hi juga és el futur o la posició dels dos models: el xinès, oriental si es vol dir, o l'occidental. El primer acceptant alguna regla de les democràcies econòmiques, però amb governs durs, i el segon emulant també alguns dels tics, encara que més sofisticats, i d'amagat, els autoritarismes. Els partits populistes de dreta a Europa estimen els poders autoritaris de la Xina i Rússia.

6 DE SETEMBRE (AL MAS)

A poc a poc van madurant els lledons. Però no hi ha dia sense pluja o amenaça de tronades. La temperatura encara es manté alta.

7 DE SETEMBRE (AL MAS)

Avui quan he telefonat a Balma se m'ha passat felicitar-la. Tot i que fa uns dies que pense en el seu natalici, va, i se'm passa. Hi ha detalls que no em deuriem ocórrer.

El dia 14 tinc visita a l'oncòloga i Estrella, que ho sap, s'ofereix a venir des de Madrid si jo ho estime oportú. Li he dit que no perquè és, espere, una visita rutinària. Però m'agrada que m'ho haja dit. És així, collons, com s'han de fer les coses i no amb la poca atenció que jo hi pose massa vegades!

Avui ve el lampista, el «llandero», en dèiem de menuts a Castelló, per posar noves canonades per a l'aigua. Ja veurem com acaba el tema. Espere no tenir massa problemes. Al mas l'obra de parets i murs és sempre un misteri.

8 DE SETEMBRE (AL MAS)

Avui caminat fins al poblat ibèric del Racó de Rata. Tornada per un camí que voreja el barranc de Cabanes amb aigua encara i molts tolls pels bancals. Un total de dues hores i mitja. No està malament si vull tenir una certa forma i recuperar el nivell previ al càncer.

9 DE SETEMBRE (AL MAS)

Sorpresa avui en tornar de la caminada. Per un forat de la butxaca he perdut la clau del mas. Per sort no havia tancat la porta del pati. De manera que no m'ha quedat altre remei que pujar pel racó on, entre el lledoner i l'heura, m'he pogut enfilar fins la terrasseta menuda i d'ací baixar al pati.

Sort he tingut de deixar la porta del pati sense tancar perquè altrament m'hauria tocat baixar a Castelló per les claus. Uff.

Torna a ploure. Avui hi ha amenaça groga per pluges fortes. Al matí es notava la marxa de les nuvolades. Ara, són les quatre i mitja de la vesprada, fa cosa d'una hora que plou sense fer mal. De moment és una tardor plujosa de sobres.

10 DE SETEMBRE (AL MAS)

Ha tornat a ploure durant la nit. Va començar la tronada als volts de les deu i avui el pluviòmetre indicava 26 litres. I es nota perquè els bancals són plens de tolls. Però el dia és radiant de moment.

Amb l'atmosfera neta i bon sol el paisatge es mostra diàfan i pulcre.

Ahir la ministra d'Hisenda visitava València. Gerra d'aigua freda pel que fa al finançament i puntada de peu a Puig. Poc importa que el PSOE mane a Madrid i al Cap i Casal. Els valencians no som res en termes estatals. Hi ha Catalunya i Euskadi. Nosaltres només un racó molest, una vespa inoportuna. I això tot i les maniobres de Puig per acostar-se a Aragonés. N'eixirà alguna cosa?

Poc avançarem cap a un mínim recorregut federal malgrat la voluntat (si?, seriosa?) del president. Perquè mentre el PSOE mane sense contrapesos determinants, ja sabem què en pot eixir en termes nacionals valencians.

12 DE SETEMBRE (AL MAS)

Ahir vaig invitar els meus veïns a prendre café. Volia estrenar la vaixella que em va regalar Estrella pel natalici i augmentar les relacions amb aquesta parella de veïns tan agradable. Són gent d'esquerra clarament. Andalusos de Granada, emigrants, ells mateix ho diuen, que se n'han vingut ací per millorar. La filla, ja valenciana segons ells propaguen, i que parla valencià perfectament, ha aprovat l'ingrés en medicina i ells ahir ho mostraven amb orgull. És un bon recorregut per a uns emigrants. I m'agrada tenir-los de veïns. La resta del dia ha passat agradablement. Encara fa molt bona hora.

13 DE SETEMBRE (A CASTELLÓ)

Avui marxe cap a la capital de la Plana. Demà tinc la visita i anàlisi, però preferesc baixar avui. I anar a l'hospital des de casa. Arreplegar les coses del mas no serà tan difícil. Ja veurem si ho arramble tot o deixe alguna cosa per a una possible tornada després de València. Continua fent calor i això facilita la vida ací. Encara he des-dejunat al pati.

Les primeres manifestacions de la vida urbana han estat només entrar en l'auto-via. Al poc, un tot terreny em passa rabent per la dreta a tota llet. Un petit esglai pel soroll sobtat i, al moment, com que jo anava a uns 80 km un camió es posa a una distància mínima fent-me senyals amb els fars, un poc després em passa un altre camió fent sonar el clàxon. Als carrers he notat les presses de la gent. Ningú marxa lentament. És la *rentrée* desficiosa com sempre. Uf!

14 DE SETEMBRE (A CASTELLÓ)

Els resultats de l'analítica d'oncologia han eixit bé. Descans. La doctora ho confirma. I jo content.

Però aquestes revisions són la crida que ens posa en una situació de malalts eterns. És un món pervers el que ens manté en vida. I com va dir algú, crec que Cioran, la nostra esclavitud és voler continuar vivint. Aferrar-nos a la vida ens converteix en esclaus. I aquestes visites pautades ens recorden que som presoners de l'existència.

La retirada sobtada de la coalició internacional, bàsicament dels Estats Units que son qui manen i ordenen, és un resum de moltes coses. No solament de la

dinàmica de les polítiques internacionals que condicionen la nostra vida. Perquè ara el que passa al regne de Benín, per molt menut i llunyà que siga, ens afecta a tots. El despotisme, la concepció neoconservadora i liberal del món, amb les seues seqüeles de misèries materials i destrucció dels valors de la il·lustració plana ara arreu. Tal vegada només cercles marginals, refugiats, mantenen el desig de la justícia i la democràcia.

La retirada dels Estats Units de l'Afganistan és una demostració perfecta de les putrefaccions que la suposada democràcia occidental manté com valors. S'han deixat penjats milers de persones que creien en la democràcia i en Occident, s'ha destruït un país, s'ha retrocedit en tots els camps socials, especialment per a les dones, i deixa una situació en què Occident no té ja un model a mostrar perquè l'imposat allà no ha fet sinó dur una situació pitjor i de descrèdit dels valors occidentals. I això és un desastre molt gran perquè els models alternatius (la Xina, Turquia, Rússia) fan taula rasa amb els valors que volem. Què, suposadament, es defensen a Occident i Europa. I si no tenim un model que oferir, malament raï! Quin model acabarà dominant al món? El nostre, en davallada? El xinès? Ara no hi ha, com en els anys cinquanta i seixanta del segle passat, un corrent que dibuixa un marc diferent com el dels països no-alineats: Iugoslàvia, Algèria, el Senegal... Que tampoc han acabat molt bé.

15 DE SETEMBRE (A VALÈNCIA)

A casa d'Aloma a València, per ocupar-me de Gala unes hores.

16 DE SETEMBRE (A VALÈNCIA)

Com que no tinc una altra cosa que fer sinó anar a la vesprada per la xica, aprofite per visitar el Museu de Belles Arts, que és el que volia fer. Hi vaig caminant des de casa que són uns 25 minuts. Passe pel jardí dels Vivers. I visite amb goig les sales, que són les millors d'ací, del gòtic valencià. La resta, no deixa de ser un museu local: Pinazo, Sorolla... I és que els museus estatals, tot i que aquest ho és, alimentats per les col·leccions reials no es poden comparar amb aquest. Marginal i distant del poder central.

Arribe a les deu i faig el recorregut quasi tot sol, però a l'hora d'eixir, el museu ja ha cobrat vida. Una sorpresa: en una sala, solitària, una xica seu en un banc i després s'acosta al Velázquez que hi ha. Jo, passe discretament, i ella, amb un gest amable m'assenyala el quadre. Passen uns moments i ens retrobem novament en la sala. Salutacions cordials i s'enceta una conversa perquè ella em dirigeix la paraula elogiant la bellesa de la pintura. Li pregunte d'on és i diu que dels Estats Units.

Ens trobem amb la mirada i apareix un somriure. Després cadascú continuem el camí. Ha estat unencontre simpàtic i fresc. Una delícia.

La memòria que guarden els museus per a què serveix ? Només per a confirmar-nos que som els millors. No es qüestiona, en cap de les mostres conservades, ni en aquest ni en un altre, res del què i com s'exposa? No apareix ni erroni ni equivocat. No es posen en dubte cap de les dues narratives: ni la del contingut de les obres representades ni l'existència del mateix museu. Tot, no deixa de ser una *imago mundi* del poder. Tal vegada entrant en detalls podríem trobar algun punxó, una crítica... Seria només per reblar el clau de la prepotència del poder representat en totes dues vessants.

17 DE SETEMBRE (AL MAS)

El tren de matí. Ja no he volgut, quan em pose en marxa, passar ni per la llibreria París-València o la Patagònia. El pessebre em crida. A les onze arribe a Castelló. Cotxe, visita a Balma i amunt, al mas. Torna a haver amenaça de tronades fortes. Però de moment sol radiant.

Caminant em trobe Jaime amb la rabera de vaques. Xerrem com sempre del camp. Però després de tot un poc. Em comunica que Gisela, la seua cunyada, està molt malalta de càncer. Amb metàstasi pel que em diu, i suposa que l'enviaran a casa per morir. Segons ell durarà un mes. Per queixar-se no parla d'ella sinó de «lo malament que està el món. Les coses que passen ara». Accepta la mort millor que els qui no la veiem cada dia com ell? El seu contacte diari amb la natura, amb els animals principalment, li deu donar una visió gens mistificada. Clara i contundent. Aigua i herba, nuvolades i sol.

He vist, al fang, impreses, unes petjades que no eren de res conegut. He comprovat en internet que poden ser d'un teixó. No n'havia vist mai. Ha estat una casualitat per efecte de les pluges i el fang.

18 DE SETEMBRE (AL MAS)

Des de fa cosa d'una setmana quasi no hi passa dia que no hi haja amenaça o realitat de pluja. Avui mateix, ara mateix, els quatre punts cardinals mostren nuvolades ben altes i blanques que acabaran per esclatar. La d'un costat o un altre.

D'entre les relacions afectuosos i sexuals tingudes en els darrers temps n'hi ha una dona amb qui, tot i que per ella hauríem pogut continuar junts, sempre ha actuat sobre mi un efecte eròtic molt superior a la resta. Què ho ha fet? Quines tecles em toquen per a produir-se aquest estat? De vegades era només parlar per telèfon i ja m'excitava. Quines coses!

No veure cotxes dels que ara en diuen alta gama, per designar cotxes potents i cars, és un descans per a la mala llet.

19 DE SETEMBRE (AL MAS)

Canvi de cicle meteorològic. Avui, dia claríssim, amb vent entre mestral i tramuntana, fresc. Ni una nuvolada al cel. I temperatura d'uns 18 graus en eixir cap a la Barona. Una horeta d'anada, petit esmorzar i café amb llet i tornada d'una altra horeta. Ara la temperatura puja a uns 23 graus.

No ens enganyem. El 26 hi haurà eleccions a Alemanya. Tres partits concorren i poca cosa de nou: els Verds són una certa novetat, poca. Després, com sempre l'SPD i la CDU. Canviarà alguna cosa? No. Els alemanys són gent d'ordre i benestar. I els tres ofereixen el mateix. La senyora Merkel, tot i el prestigi que tenia i té, no és sinó una representant de la dreta i del capital més clar. Scholz, el socialdemòcrata un cert esperit social, poc també. I els Verds faran el que es suposa que pot fer un partit eixit de la societat alemanya, ergo, seguidors de la moda de l'ecologisme però salvant el sistema productiu com tots. Així, doncs, tot novament en marxa per a guanyar diners i fer-se els solidaris. Com ho han fet tots: pactes amb els russos pel gas, diners a Turquia per parar els immigrants i acceptació de les posicions d'Orbán i els polonesos. *Nihil novo...*

De fet Sebastian Haffner, l'historiador alemany que va escriure al 1978 un instructiu volum sobre Hitler, acaba amb aquestes frases tan significatives: «Perquè la història alemanya no s'acaba amb Hitler. Qui cregui el contrari i potser se n'alegri, no sap fins a quin punt satisfà les darreres voluntats d'Hitler».

Tinc amics alemanys d'infantesa i de llarga durada. Me'ls estime! Però com a poble, com a cultura, com a estat, em continuen fent por.

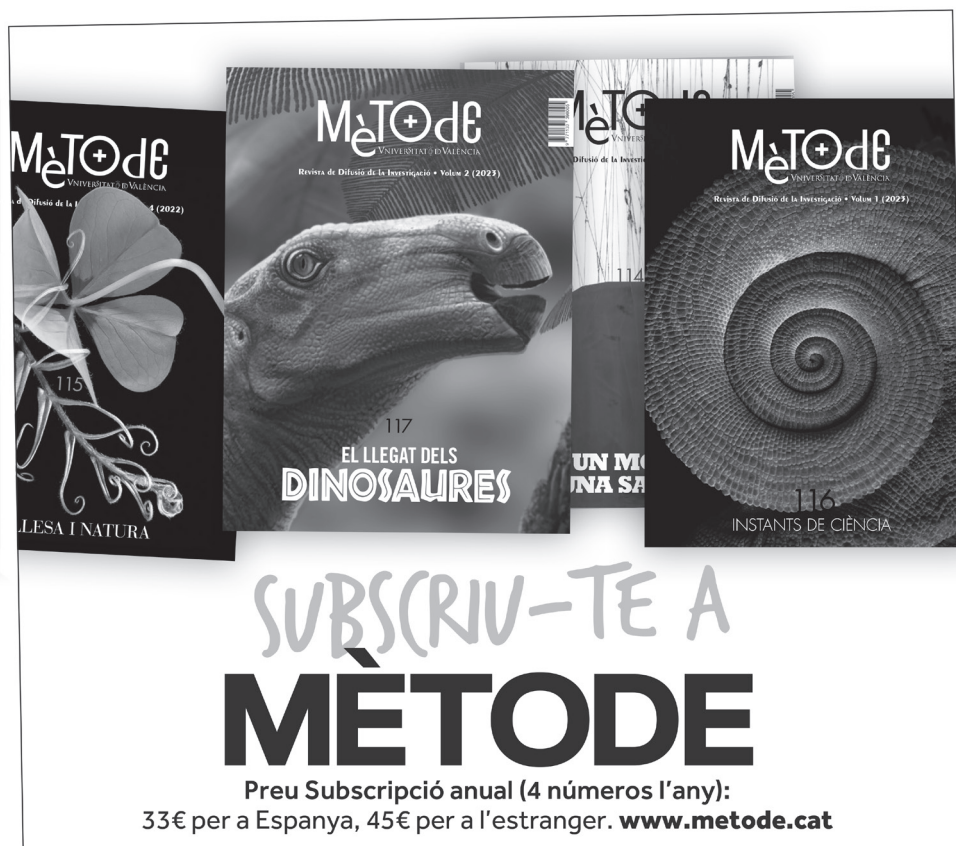
7 D'OCTUBRE (AL MAS)

Faig una caminada més llarga avui i cap a un altre cantó. Vaig a Cabanes. És un recorregut ben divers tot i que la major part és pel mateix pla de l'Arc. Per la seua banda més oriental. Però té els seus encants. El primer tram, a cosa de tres-cents metres ja faig el recorregut per la Via Augusta. En alguns llocs encara es veu un bon empedrat. El trajecte va recte com un fil cap al mateix arc. Que des de començament del segle II presideix amb senzillesa i poder, amb un arc de mig punt, aquesta part del Pla. Cavanilles ja en va deixar un dibuix a les seues *Observaciones*. Allunyat de qualsevol centre urbà, sembla que devia ser un monument de tipus privat amb el qual algun patrici local devia voler donar-se importància. Aquest petit arc de pedra

calcària té més força que alguna obra del Cap i Casal. I no només pels anys sinó per la manera de fer el discurs monumental.

Finalment, com que el dia és bo, i tendre el vent, m'acoste fins a Cabanes on en un bar que ja conec em pare a fer una rua de pernil amb tomata. El poble, segons diu el *Diccionari* de Pascual Madoz tenia 470 cases formant el poble mateix i 650 pel terme. La qual cosa dona claror sobre la importància que els masos tenien per aquest racó valencià.

Amb la panxa plena i el cor content, enfile novament cap al mas. ☺

Mètode
UNIVERSITAT DE VALÈNCIA
Revista de Difusió de la Investigació • Volum 2 (2023)

115
PLANTA I NATURA

117
EL LLEGAT DELS
DINOSAURES

116
INSTANTS DE CIÈNCIA

SUBSCRIV-TE A
MÈTODE

Preu Subscripció anual (4 números l'any):
33€ per a Espanya, 45€ per a l'estranger. www.metode.cat